

[Glønborg]

fortsat deltage både i tænkearbejde og handling, og jeg har nogle få kommentarer til handlingsplanen.

Jeg er meget tilfreds med, at den uigennemtænkte overførsel af industrilandenens teknologi til udviklingslandene nu skal afløses af hjælp til udvikling af en teknologi, der passer til landet, en teknologi, der netop kommer til at gro i landets egen jord, hvis jeg må bruge det billede, selv om den så får tilført noget næring udefra.

I den forbindelse vil jeg rette en opfordring til både udenrigsministeren og industriministeren. Industriministeren kommer med, fordi Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene sorterer under ham. Opfordringen går på at være særdeles kritisk, når der kommer ideer frem om at give et udviklingsland en såkaldt nøglefærdig fabrik. Vi har set eksempler på, at behovet for lige netop den type virksomhed ikke altid var til stede, når man fik undersøgt tingene nøjere, og at muligheden for at holde den i gang på grund af det teknologiske miljø, som fandtes på stedet, ikke var til stede i fornødent omfang.

Derfor må man stille spørgsmålet: Har landet virkelig brug for sådan en virksomhed, og kan man få den til at fungere? Må jeg belyse det med et lille eksempel. En af mine gode venner arbejdede i en del år på et skoleprojekt i et afrikansk land. De havde virkelig problemer med at få materialer frem. Det her foregik i en tid, hvor der var oliekrise, og det kneb meget ofte med at få benzin til de biler, som skulle levere cementen til gulvene i skolebyggeriet. Men det var stensikkert, at hver uge kørte to store lastbiler op i den anden ende af landet og blev fyldt med øl fra det bryggeri, som et eller andet venligsindet industriland havde foræret dette land.

Det er et spørgsmål, om vi skal forære flere bryggerier til ulande. Mon ikke der var andet, man kunne have mere behov for?

Jeg er meget tilfreds med, at miljø nu skal ses tværgående og ikke sektorbestemt; at vi ikke alene taler om en specifik naturbevaring. Jeg er glad for, at rapport og handlingsplan tager bevarelsen af naturen virkelig alvorligt, for det er der brug for, og at vi virkelig er opmærksom på, at teknologi skal udvikles i takt med naturen og ikke i strid med naturen. Jeg er endnu mere glad for, at vi også slår fast, at miljø er meget mere end teknikkens forhold til naturen, det er også et spørgsmål om kultur, om menneskers hele tænke måde.

Jeg er glad for bemærkningerne om, at eksisterende produktionsformer og lokalbefolkningens forståelse af de miljømæssige sammenhænge nu skal inddrages positivt, i en erkendelse af, at vi dér kan få en værdifuld viden og forståelse, som kan gøre vores bistand til disse lande mere effektiv og gøre den mere natur- og menneskevenlig. Men så beder jeg også om, at vi i vores bistandspolitik indser nødvendigheden af, at de mennesker, som skal indsamle viden på stedet og bruge den til at være rådgivere for den lokale befolkning, også opholder sig så længe på stedet, at de har en forudsætning for at kunne fungere på god måde. Vi har oplevet for mange eksempler på, at såkaldte eksperter skulle ud og lære nogen noget, men glemte at finde ud af, hvad baggrunden var hos dem, som skulle lære noget. Vi har haft alt for mange, der var ude alt for kort tid med en færdigstrikket viden hjemmefra.

Jeg vil også gerne have lov til at pege på et par oplevelser, jeg har fra nært kendskab til mennesker, som i årtier har levet i ulandene. Min nære kontakt dertil er folk, der har arbejdet i missionsselskaberne. De har taget sig tid til at leve dér så længe, at de lærte det lokale sprog, og de lærte tankegangen at kende, og så er adskillige af dem blevet ganske udmærkede udviklingsrådgivere på det tidspunkt, hvor de forstod, hvad sagen drejede sig om.

Vi må også erkende, at vi har skabt os selv nogle store problemer på grund af den fart, vi har gennemlevet vor tekniske udvikling med, sådan at vi selv er løbet ind i nogle store miljøproblemer. Derfor må vi bøje hovedet ærligt herhjemme og sige til folkene i udviklingslandene: Kom bare og se, hvor tåbeligt vi selv har båret os ad på en lang række felter med de forureningsproblemer, vi slås med her. Nu vil vi gerne hjælpe jer til at løbe ind i de samme problemer som os, men så må I også forstå, at I skal lære at sortere de påvirkninger, som I får fra de industrialiserede lande, sortere dem og sige, at nogle af dem har I ikke brug for, men I har brug for dem, der vil give jer en hjælp og en vejledning til at lade tingene gro, sådan at de passer til jeres forhold.

Så vil jeg gerne slutte med at sige, at Kristeligt Folkeparti gerne fortsat vil spille med på banen for at få bolden i mål: hurtigst muligt op på 1 pct., sådan som vi også har sagt det i det mindretalsbetænkningensbidrag, som regerings-